

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การศึกษาเพื่อการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้
ด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผู้ใช้บริการอย่างยั่งยืน

จัดทำโดย นายภูริวัจน์ ศรีนวลจันทร์
ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
สังกัด ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ
สำนักงานเขตบางขุนเทียน

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๑๙
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

(Individual Study)

เรื่อง การศึกษาเพื่อการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผู้ใช้บริการอย่างยั่งยืน

หลักการเหตุผล

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนในชุมชน เป็นสถานที่ที่เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ถ่ายทอด แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ วิทยาการ ตลอดจนภูมิปัญญาของชุมชน อีกทั้งยังเป็นแหล่งบริการชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตของคนในชุมชน ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง (กระทรวงมหาดไทย ๒๕๕๐)

การเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับการศึกษาตามรูปแบบที่ต้องการ มีความยืดหยุ่น หลากหลายตามโอกาสและสถานการณ์ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เช่น บริการข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้สามารถจัดได้อย่างหลากหลายโดยศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จะมีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ของคนไทยอย่างเป็นระบบ และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และเติมเต็มให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เขตบางขุนเทียน จัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนก่อตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการร่วมสร้างกรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครสีเขียวและมหานครแห่งการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อมประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ลดปริมาณมูลฝอยและนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ กลยุทธ์หลัก : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลดและคัดแยกมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ที่แหล่งกำเนิด ตามหลักการ ๓Rs ประกอบด้วยตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก :

๑. ปริมาณมูลฝอยที่คัดแยกที่แหล่งกำเนิดและนำกลับไปใช้ประโยชน์ (Reuse)
๒. ปริมาณมูลฝอยอันตรายที่สามารถคัดแยกที่แหล่งกำเนิด นำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้น
๓. ปริมาณกากไขมันที่สามารถที่แหล่งกำเนิด และได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

ผู้บริหารกรุงเทพมหานครมีนโยบายให้ลดปริมาณมูลฝอยที่ต้องกำจัด โดยมีเป้าหมายให้ปริมาณขยะลดลงร้อยละ ๑๐ต่อปี โดยรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามหลัก ๓ R ประกอบด้วย Reduce (ลดการใช้) คือ การลดการใช้สิ่งของ รู้จักใช้อย่างประหยัดและใช้เท่าที่จำเป็น Reuse (การใช้ซ้ำ) คือการนำสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วมาแปรสภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าที่สุด Recycle (การนำกลับมาใช้ใหม่) คือ การนำสิ่งของที่ใช้แล้ว ที่เรียกว่า ขยะ มาผ่านกระบวนการแปรรูป เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตครั้งต่อไป โดยแยกวัสดุรีไซเคิลออกรวบรวมไปจำหน่ายเพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ แยกขยะเศษอาหาร กิ่งไม้ใบไม้ไปทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์

ปัญหาการเพิ่มขึ้นของปริมาณมูลฝอยในเขตบางขุนเทียนอย่างต่อเนื่องในรอบ ๑๐ ปีที่ผ่านมา ปริมาณขยะมูลฝอยเฉลี่ยต่อวัน เพิ่มจากวันละ ๑๘๐ ตันต่อวัน เป็น ๒๖๐ ตันต่อวัน ในปี ๒๕๕๗ สำนักงานเขตบางขุนเทียนจึงได้จัดโครงการ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะ ณ แหล่งกำเนิด และได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อม เขตบางขุนเทียนขึ้น ดำเนินการโดยฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ซึ่งมีภารกิจหลักในการการรักษาความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ของ ถนน ตรอก ซอยต่าง ๆ และที่สาธารณะอื่น ๆ การลดมลพิษ การรักษาสภาพแวดล้อม การบริการขนถ่ายสิ่งปฏิกูลและไขมัน การเก็บขนขยะมูลฝอย การดูแลบำรุงรักษาต้น รวมถึงบทบาทสำคัญในการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดและแยกมูลฝอยและนำกลับมาใช้ประโยชน์ โดยจัดโครงการและกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชนในพื้นที่ เช่น โครงการการจัดการมูลฝอยโดยชุมชน โครงการรณรงค์ส่งเสริมการแปรรูปขยะเศษอาหารกลับมาใช้ประโยชน์ โครงการรับทิ้งสิ่งของเหลือใช้ และขยะชิ้นใหญ่ โครงการคัดแยกขยะอันตราย เป็นต้น

ศูนย์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เขตบางขุนเทียน เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ :

๑. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ ให้ประชาชนในพื้นที่ไว้หาข้อมูล พัฒนาคุณภาพชีวิต นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปถ่ายทอด

๒. เป็นพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับประชาชน นักเรียน นักศึกษา ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนกิจกรรม เด็กและเยาวชน พัฒนาการเรียนรู้ของเด็กอย่างต่อเนื่อง และเป็นศูนย์รวมความรู้ และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ไว้หลากหลาย ได้แก่

- ฐานเรียนรู้เรื่องการนำกิ่งไม้ ผัก เปลือกผลไม้ เช่นทุเรียน สับปะรดมาผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์
- ฐานเรียนรู้เรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอย
- ฐานเรียนรู้เรื่องการทำน้ำหมักชีวภาพ
- ฐานเรียนรู้เรื่องนำขยะเศษอาหารมาทำปุ๋ยอินทรีย์

- ฐานเรียนรู้เรื่องการเพาะชำผักสวนครัว
- ฐานเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
- ฐานเรียนรู้เรื่องการการทำกิ่งไม้ที่เหลือใช้มาทำเฟอร์นิเจอร์
- ฐานเรียนรู้เรื่องป่ายายเลน

หน้าที่รับผิดชอบของผู้จัดทำรายงาน คือ เป็นคณะทำงานในการบริหารศูนย์เรียนรู้ฯ และเป็นวิทยากรประจำฐานเรียนรู้เรื่องการทำน้ำหมักชีวภาพ และวิทยากรสอนเรื่องการคัดแยกมูลฝอยเมื่อฝ่ายรักษาความสะอาดฯ จัดกิจกรรมเข้าไปพบปะประชาชนในชุมชน โรงเรียนต่างๆ

จากการปฏิบัติงานที่ผู้จัดทำรายงานได้ร่วมรับผิดชอบการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ฯ ที่ผ่านมาในปี ๒๕๕๕ ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ฯ และจัดกิจกรรมเชิญชวนนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๖ โรงเรียน และโรงเรียนเอกชน จำนวน ๓ แห่ง ให้ความสนใจจัดนักเรียนเข้ามาใช้บริการประชาชนทั่วไป ให้ความสนใจมารับแจกน้ำชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ และผักสวนครัว ต่อมาในปี ๒๕๕๖ จำนวน ผู้ใช้บริการลดลง ทั้งๆ ที่ศูนย์เรียนรู้ฯ มีทำที่ตั้งดีมาก กว้างขวาง และคณะทำงานมีศักยภาพองค์ความรู้จัดสอนมีชัดเจน มีประโยชน์ต่อเขตบางขุนเทียนและกรุงเทพมหานคร ทำไม่จึงไม่เป็นที่สนใจอย่างแพร่หลายผู้จัดทำรายงานจึงได้ทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดของศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านสิ่งแวดล้อม เขตบางขุนเทียน สรุปผลได้ดังนี้

การวิเคราะห์ SWOT ของศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านสิ่งแวดล้อม เขตบางขุนเทียน

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่ตั้ง อยู่ในทำเลที่เหมาะสม การเดินทางสะดวก - อาคารออกแบบสวยงาม เป็นธรรมชาติ มีการตกแต่งภูมิทัศน์ด้วยดอกไม้ ที่ตัดจากบ้านเรือนประชาชน มีเอกลักษณ์ - พื้นที่กว้างขวาง สามารถรองรับจัดกิจกรรมต่างๆ ได้มากมาย - วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนมีความพร้อม - เจ้าหน้าที่มีความรู้ ประสบการณ์มีความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอด มีความสามัคคี ทำงานเป็นทีม มีความคิดสร้างสรรค์ เต็มใจให้บริการ - วัตถุประสงค์ต่างๆ ในการดำเนินงาน ได้มาจากการปฏิบัติงาน ไม่ต้องลงทุน ประหยัดงบประมาณ - องค์ความรู้ต่างๆ ได้ดำเนินการสำเร็จออกมาเป็นรูปธรรม เป็นตัวอย่างแก่ประชาชน นักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการประเมินผลเพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ฯ ให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและมีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น - ศูนย์เรียนรู้ฯ ขาดไฟฟ้า ทำให้มีข้อจำกัดในการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย - ศูนย์เรียนรู้ฯ ขาดรั้วที่จะป้องกันมิให้บุคคลภายนอกเข้ามาลักขโมยทรัพย์สิน และผักสวนครัวที่ปลูกไว้สอนและสาธิต - ขาดการบริหารจัดการที่ดี ทำให้ศูนย์ฯ ไม่ได้รับการพัฒนาให้พร้อมสำหรับการบริการตลอดเวลา - การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ทำให้ศูนย์เรียนรู้ฯ ไม่เป็นที่รู้จักของประชาชน

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
<p>- ผู้บริหารให้การสนับสนุน เห็นความสำคัญของการรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันลดและแยกมูลฝอย และนำกลับมาใช้ประโยชน์</p> <p>- กรุงเทพมหานคร และสำนักสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ สนับสนุนสื่อการสอนต่างๆ</p> <p>- มีการกำหนดกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ด้านการลดและแยกมูลฝอยและนำกลับมาใช้ประโยชน์ไว้ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะ ๒ อย่างชัดเจน และต่อเนื่อง</p> <p>- ในพื้นที่ที่มีชุมชนที่ได้รับรางวัล ชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) สามารถเป็นตัวอย่างแก่ชุมชนอื่นๆ และสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้</p>	<p>- ความสนใจมาใช้บริการศูนย์เรียนรู้ของกลุ่มประชาชน ชุมชน เพื่อเรียนรู้เรื่องการลดและแยกมูลฝอย และนำกลับมาใช้ประโยชน์มักถูกมองข้าม ไม่ให้ความสำคัญ</p> <p>- ภาวะเศรษฐกิจมีการแข่งขันสูง ค่าครองชีพสูง ประชาชนต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลามาร่วมกิจกรรม</p>

จากปัญหาที่กล่าวมาผู้จัดทำรายงานจึงได้มีแนวคิดที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคที่ขึ้นระหว่างการดำเนินการของศูนย์เรียนรู้ฯ ที่ทำให้ผู้ใช้บริการน้อยและแนวทางในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ ให้มีผู้มาใช้บริการอย่างยั่งยืน เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการลดและแยกมูลฝอย การนำกลับมาใช้ประโยชน์ ผู้ที่มาศึกษาให้การยอมรับอย่างแพร่หลาย มาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง ผู้ที่มาใช้บริการได้รับความรู้กลับไปใช้ที่บ้าน ชุมชน โรงเรียนส่งผลให้ปริมาณขยะในเขตบางขุนเทียนและกรุงเทพมหานครลดลง สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ทรัพยากรถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า นักเรียน เยาวชน ได้รับการปลูกฝังแนวคิดด้านการคัดแยกและลดมูลฝอย การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดจิตสำนึกที่ดี ชุมชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาและพัฒนาศูนย์เรียนรู้ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นเพื่อนช่วยคิด เพื่อนให้คำปรึกษา ตลอดจนเป็นเพื่อนร่วมแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกันในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เขตบางขุนเทียน ให้มีผู้มาใช้บริการอย่างยั่งยืน
๒. เพื่อส่งเสริมให้ปริมาณมูลฝอยในพื้นที่เขตบางขุนเทียนลดลง

แนวทางพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

๑. ผู้ใช้บริการศูนย์เรียนรู้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าปีละ ๑๐๐ คน (ระดับผลผลิต)
๒. ปริมาณมูลฝอยในเขตบางขุนเทียนลดลงร้อยละ ๒ ต่อปี เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (ระดับผลลัพธ์)

ปัจจัยความสำเร็จ

๑. การบริหารจัดการที่ดี เป็นภารกิจหลักและเป็นความรับผิดชอบในฐานะหัวหน้าศูนย์เรียนรู้ที่จะต้องกำหนดแผนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ภายใต้ความสอดคล้องกับศักยภาพและสภาพพื้นที่นั้นๆ โดยมีงานที่ต้องดำเนินการโดยสังเขป ดังนี้

๑.๑ กำหนดแนวคิดและทิศทางในการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ สู่การปฏิบัติที่เป็นจริง และสามารถวัดประเมินผลได้

๑.๒ กำหนดโครงสร้างย่อยภายในศูนย์เรียนรู้ฯ เป็นการกำหนดโครงสร้างย่อยภายในศูนย์เรียนรู้ฯ ซึ่งทำให้ผู้จัดการศูนย์เรียนรู้ฯ สามารถและเห็นถึงศักยภาพของตนและศูนย์เรียนรู้ฯ รวมถึงเป็นแนวทางในการเปิดโอกาสให้ผู้มาใช้บริการได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วย และทั้งหมดนั้นจะนำไปสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืนของศูนย์ฯ ตามความต้องการหรือเป้าหมายได้

๑.๓ จัดทำแผนงบประมาณ ผู้จัดการศูนย์ฯ จะต้องจัดทำร่างแผนงบประมาณประจำปี เสนอต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์เรียนรู้ฯ โดยร่างแผนดังกล่าวครอบคลุมถึงกิจกรรมทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ฯ เช่น งบประมาณการค่ากระแสไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าวัสดุอุปกรณ์สิ้นเปลือง หรือค่าจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ร่างแผนกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นควรเป็นแผนเชิงพัฒนาหรือแผนเชิงรุกเพื่อขับเคลื่อนศูนย์ฯ ภายใต้การนำของหัวหน้าศูนย์เรียนรู้ฯ ให้ตอบสนองของศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อการเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้ฯ เข้มแข็งและยั่งยืนฯ และศูนย์การเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน อย่างไรก็ตามร่างแผนงบประมาณประจำปี หัวหน้าศูนย์เรียนรู้ฯ พึงนำเสนอและปรึกษาในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์เรียนรู้ฯ เสมอ

๒. การประชาสัมพันธ์ หัวหน้าศูนย์เรียนรู้ฯ พึงตระหนักเสมอว่า ตนเองกำลังทำงานบนความท้าทายและความยากลำบาก จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรและศักยภาพที่มีอยู่มากที่สุด เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์ฯ ดำเนินไปตามเป้าหมาย การประชาสัมพันธ์ เป็นอีกงานหนึ่งซึ่งผู้จัดการศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ จะต้องให้ความสำคัญ และสร้างดำเนินการให้ประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียงได้ดังต่อไปนี้

๒.๑ ได้รับรู้ หมายถึง ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียงได้รับทราบรับรู้ว่ามีศูนย์ฯ แห่งนี้ อยู่ตรงนี้ ศูนย์เรียนรู้ฯ แหล่งนี้ มีประโยชน์อย่างไร เช่น ประกาศผ่าน หอกระจายข่าว วิทยุ ชุมชน หนังสือเวียน แจกใบที่ประชุม จัดทำป้าย สื่อบุคคล เป็นต้น

๒.๒ ได้เข้าถึง หมายถึง ประชาสัมพันธ์อย่างไรให้ประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียงได้เข้ามาใช้บริการของศูนย์ฯ ได้มาติดต่อตลอดจนได้เยี่ยมชมศูนย์ฯ เช่น จัดแนะนำเยี่ยมชม จัดกลุ่มย่อยๆ พุดคุย แลกเปลี่ยน เป็นต้น

๒.๓ ได้ประโยชน์ หมายถึง ประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงประโยชน์ หรือสิ่งที่ประชาชนได้รับจากการให้บริการของศูนย์เรียนรู้ฯ ได้อย่างไรบ้าง ศูนย์เรียนรู้ฯ ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียงเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาอะไร อย่างไร โดยการนำเสนอประโยชน์ ควรออกมาในลักษณะที่เป็นรูปธรรมและนำเสนอผ่านกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ ทั้งภาพและเสียง อย่างไรก็ตามการประชาสัมพันธ์จะเป็นด้วยวิธีไหน รูปแบบใด หัวหน้าศูนย์เรียนรู้ฯ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องโดยเฉพาะเน้นการประชาสัมพันธ์ ซึ่งผู้รับข้อมูล ข่าวสารเหล่านั้น คือ ประชาชนในพื้นที่

๓. การติดตามและประเมินผล ผู้จัดการศูนย์ฯ จำเป็นต้องติดตามและประเมินผล ใน ทุกๆ ด้าน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาศูนย์ฯ ให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายมากที่สุด การติดตามและ ประเมินผล ผู้จัดการศูนย์ฯ สามารถดำเนินการได้ทั้งก่อน ระหว่าง และหลัง การดำเนินงานหรือทำ กิจกรรม เช่น ติดตามและประเมิน ด้วยการเปรียบเทียบ ก่อน ระหว่าง หลัง ทำกิจกรรม การสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ เหล่านี้คือเครื่องมือ หรือวิธีการ เพื่อให้ได้มาซึ่ง ผลลัพธ์ เพื่อนำไปสู่การ ปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

๔. กิจกรรมอื่นๆ แม้หัวหน้าศูนย์เรียนรู้ฯ จะมีภาระ ความรับผิดชอบมากมาย แต่ ขณะเดียวกันอุดมการณ์ หรือความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งอาจเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล อาจมีหรือไม่มีก็ได้ หากแต่ยังคงเป็นความหวัง ความฝันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อยากให้เกิด หรือผลักดันให้มีขึ้นและเชื่อว่า อุดมการณ์และความคิดสร้างสรรค์ เหล่านั้น จะเป็นสายใยเชื่อมร้อยสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน ท้ายที่สุดแล้ว ความเข้มแข็งและยั่งยืนของศูนย์การเรียนรู้ฯ ก็เกิดขึ้นได้

๕. แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมถือเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรม หรือโครงการ ต่างๆ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

การดำเนินงานที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ มากมายที่ต้องการการมีส่วนร่วมของ เจ้าหน้าที่ จึงจะส่งผลให้การบริหารจัดการงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรสำเร็จลุล่วงไป ได้ด้วยดี

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอาจ เป็นการเข้าร่วมแบบทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ และยังเป็นวิธีการที่ผู้นำสามารถนำมาปรับใช้ในการจูงใจ และสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร เป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้มีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น การเข้า ไปมีส่วนร่วมยังทำให้บุคลากรเกิดทัศนคติต่อการบริหารงานขององค์กรดีขึ้น ส่งผลให้บุคคลเกิดความ พอใจในการทำงาน เกิดความผูกพันต่อหน่วยงานและภารกิจที่ตนเองมีส่วนร่วมมีแรงใจที่จะมุ่งสู่ความ สำเร็จในชีวิตการทำงาน

การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิด ริเริ่ม การพิจารณา ตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง การมีส่วน ร่วมเป็นการร่วมมือของประชาชน ไม่ว่าจะปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้ามาร่วม รับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ กระทำผ่านกลุ่มหรือองค์การ เพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนช่วย เหลือระหว่างกัน ด้วยจิตใจและอารมณ์ของ แต่ละบุคคลในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วม ปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายของสังคม

การมีส่วนร่วม คือการที่ประชาชนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับต่างๆ ทางการ จัดการบริหารและทางการเมือง เพื่อกำหนดความต้องการในชุมชนของตน

๖. แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม

ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม คือ บทบาท และภาระหน้าที่ของบุคคลหรือองค์กร เพื่อช่วยเหลือ ปรับปรุง และส่งเสริมให้สภาพสังคมโดยรวมดีขึ้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ขององค์กรเพียงอย่างเดียว

บัณฑิตา ททรัพย์กมล (๒๕๔๔, หน้า ๑๕) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมไว้เป็นเรื่องของหลักจริยธรรม คุณธรรม บทบาท และหน้าที่ รวมถึงนโยบาย กิจกรรมที่องค์กรจัดขึ้น เพื่อให้ความช่วยเหลือ ปรับปรุง และส่งเสริมให้สังคมและประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๗. แนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจ

ความสำเร็จขององค์กร ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับความมากน้อยของการจูงใจที่พนักงานได้รับในการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กร ในอดีตผู้บริหารมักจะพิจารณาคงงานในลักษณะสินค้าอย่างหนึ่ง สามารถหาซื้อได้ในราคาถูก แต่ในปัจจุบันผู้บริหารจะปฏิบัติต่อคนงานในฐานะที่เป็นสิ่งมีชีวิตจิตใจอย่างหนึ่ง ให้ความสำคัญกับสวัสดิการของคนงาน เพิ่มค่าจ้างให้สูงขึ้น ปรับสภาพแวดล้อมในการทำงาน และส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้ดีขึ้น

ความหมายของการจูงใจ

ความหมายของการจูงใจ คือ ความเต็มใจที่จะพยายามทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่ในงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายโดยมีเงื่อนไขว่า การทุ่มเทนั้นเพื่อตอบสนองความต้องการของคนคนนั้น การระบุว่าจะให้งานขององค์กรบรรลุเป้าหมายก็เพราะว่าการจูงใจเป็นเรื่องการทำงานในองค์กร แต่ในอีกความหมายคือ เป็นพลังที่กระตุ้นพฤติกรรม กำหนดทิศทางของพฤติกรรมและมีลักษณะเป็นความมุ่งมั่นอย่างไม่ลดละ ไปยังเป้าหมาย หรือสิ่งจูงใจนั้น ดังนั้น การจูงใจจึงประกอบด้วย ความต้องการ (Need) พลัง (Force) ความพยายาม (Effort) และเป้าหมาย (Goal) ดังนั้น จึงสามารถสรุปความหมายของการจูงใจ คือ แรงผลักดันทั้งภายในและภายนอกที่กระตุ้นและผลักดันให้เกิดพฤติกรรมตอบสนองความต้องการของตน

๘. การจัดการเชิงกลยุทธ์

ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อองค์การต่างๆ จึงมีการนำแนวคิดของการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) สมัยใหม่มาใช้ ซึ่งจะทำให้้องค์กรสามารถวางวิสัยทัศน์ในระยะยาวล่วงหน้าได้อย่างชัดเจน สามารถกำหนดพันธกิจ (Mission) ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และกำหนดกลยุทธ์เพื่อผลักดันองค์กรให้บรรลุตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การ เป็นสิ่งที่ต้องทำอยู่เสมอ เพื่อให้้องค์กรปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

เป้าหมาย

๑. ผู้ใช้บริการศูนย์การเรียนรู้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าปีละ ๑๐๐ คน
๒. ปริมาณมูลฝอยในเขตบางขุนเทียนลดลงร้อยละ ๒ ต่อปี เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะสร้างโอกาสและ อุปสรรค และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญใหม่ๆขึ้นมา องค์การจึงต้องประเมินทรัพยากรและความสามารถ ขององค์กร การเข้าใจและรู้จักสถานภาพขององค์กรว่าเป็นอย่างไร จึงกำหนดเป้าหมายและทิศทางของ องค์กรในอนาคตได้ ด้วยการใช้แนวทางการวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ขององค์กร เพื่อการวางแผน ในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร การใช้เทคนิค SWOT มาวิเคราะห์ ทำให้สามารถมองเห็นแนวทางในการพัฒนา

เมื่อวิเคราะห์ SWOT เสร็จแล้ว ให้นำเทคนิค TOWS Matrix มาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ จะมีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ ๒ ขั้นตอน ดังนี้

๑. หลังจากที่มีการประเมินสภาพแวดล้อมโดยการวิเคราะห์ให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ก็ให้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบแมทริกซ์โดยใช้ ตาราง ที่เรียกว่า TOWS Matrix

๒. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ให้เกิดยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์สามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑) The SO Strategy (Maxi-Maxi) : เอาจุดแข็งของเรามาทำให้โอกาสที่มีเพิ่มพูนมากขึ้น โดยการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็น ยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์เชิงรุก

๒) The ST Strategy (Maxi-Mini) : จุดแข็งของเราก็ทำให้แข็งแกร่งขึ้น เพื่อลดการคุกคามจากปัจจัยภายนอก โดยการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและอุปสรรค มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓) The WO Strategy (Mini-Maxi) : ลดข้อด้อยของเราโดยการใช้โอกาสจากภายนอก โดยการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและโอกาส มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์เชิงแก้ไข

๔) The WT Strategy (mini-mini): จะทำอย่างไรที่จะลดจุดด้อยและปัจจัยภายนอกที่จะมาคุกคามเราได้ โดยการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและอุปสรรค มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์เชิงรับ

สรุป SWOT จึงเป็นเครื่องมือทางการบริหารตัวหนึ่ง เป็นจุดเริ่มต้นทำให้เราเห็นปัญหา ทำให้เราเห็นสถานการณ์ต่างๆ ขององค์กร รู้เขา รู้เรา สามารถกำหนด วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) กลยุทธ์ (Strategy) เพื่อกำหนดทิศทางและวิธีการหรือกลยุทธ์ไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ภารกิจที่ต้องดำเนินการ

การดำเนินการศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีผู้ใช้บริการอย่างยั่งยืน มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑. การค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยเอกสารต้องสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่อง การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีผู้ใช้บริการอย่างยั่งยืนทั้งจากเอกสารและเว็บไซต์ต่างๆ ประกอบด้วย

๑.๑ แนวทางการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

๑.๒ แนวคิดที่เกี่ยวข้อง เช่น สังคมแห่งการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม การเรียนรู้ร่วมกัน ความเป็นเจ้าของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เครือข่ายการเรียนรู้

๑.๓ ศึกษากรณีตัวอย่างของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในที่ต่างๆ ที่ประสบผลสำเร็จ เป็นที่ยอมรับ มีผู้ใช้บริการ และไม่ประสบผลสำเร็จ

๒. ศึกษาข้อมูลศูนย์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เขตบางขุนเทียน โดยรวบรวมเอกสารเพื่อทราบถึงความเป็นมา ลักษณะการดำเนินงาน แผนการดำเนินการ และผลการดำเนินงาน เพื่อนำมาวิเคราะห์ ศักยภาพในการพัฒนา ความได้เปรียบ และการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามรายละเอียดดังนี้

๒.๑ ความเป็นมาของศูนย์เรียนรู้

๒.๒ ที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ ข้อมูลกายภาพของพื้นที่

๒.๓ แผนการดำเนินโครงการ

๒.๔ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๒.๕ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ

๒.๖ ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการดำเนินงาน

๓. การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับทราบถึงความเห็น ทศนคติ ที่ต่อการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ ทั้งในด้านปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน และปัจจัยที่ส่งผลถึงความสำเร็จ ความคาดหวังของผู้ใช้บริการ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ ดังนี้

๓.๑ ผู้อำนวยการเขตบางขุนเทียนซึ่งกำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์

๓.๒ ข้าราชการ สำนักงานเขตบางขุนเทียน ได้แก่ผู้แทนคณะทำงานศูนย์เรียนรู้

๓.๓ ผู้มาใช้บริการ ได้แก่ผู้แทนกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ประชาชนที่เคยมาใช้บริการ

๔. การสรุปวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและข้อจำกัด ในการดำเนินงาน เพื่อหาปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการให้บริการของศูนย์เรียนรู้ และความคาดหวัง ความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบ SWOT ANALYSIS เพื่อนำผลที่ได้ไปกำหนดกลยุทธ์ในการให้บริการ และส่งเสริมการมีส่วนร่วม

๕. เสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ เพื่อให้มีผู้มาใช้บริการอย่างยั่งยืน และกลยุทธ์มาตรการต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการพึงพอใจ ให้การยอมรับ มาใช้บริการเพิ่มขึ้น ประชาชนในชุมชน โรงเรียนต่างๆ ตระหนักถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการมาเรียนรู้ และนำกลับไปใช้ประโยชน์ ส่งผลต่อการลดปริมาณมลพิษของเขตบางขุนเทียน

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

- ผู้อำนวยการเขตบางขุนเทียน ซึ่งเป็นผู้เห็นนโยบายในการก่อตั้งศูนย์เรียนรู้ฯ กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์
- ข้าราชการ สำนักงานเขตบางขุนเทียน ได้แก่ผู้แทนคณะทำงานศูนย์เรียนรู้
- ผู้มาใช้บริการ ได้แก่ผู้แทนกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ประชาชนที่เคยมาใช้บริการ
- ชุมชนในพื้นที่เขตบางขุนเทียน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ

ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่ พฤษภาคม – มิถุนายน ๒๕๕๗ รวม ๘ สัปดาห์

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (สัปดาห์)							
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
๑. การค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง								
๒. ศึกษาข้อมูลศูนย์การเรียนรู้ฯ			—					
๓. การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง				—				
๔. การสรุปวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและข้อจำกัด ในการดำเนินงาน					—	—		
๕. เสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อให้มีผู้มาใช้บริการอย่างยั่งยืน และกลยุทธ์ มาตรการต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการพึงพอใจ ให้การยอมรับ มาใช้บริการเพิ่มขึ้น							—	—

แนวทางการประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. ผู้ใช้บริการศูนย์เรียนรู้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าปีละ ๑๐๐ คน (ระดับผลผลิต)
๒. ปริมาณมูลฝอยในเขตบางขุนเทียนลดลงร้อยละ ๒ ต่อปี เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (ระดับผลลัพธ์)

วิธีการ

๑. ติดตามผลการดำเนินการหลังศูนย์เรียนรู้
๒. ติดตามจากสถิติปริมาณมูลฝอยของสำนักสิ่งแวดล้อม

เครื่องมือ

๑. แบบรายงานผลการดำเนินงานรายเดือน
๒. สถิติปริมาณมูลฝอยรายเขตของสำนักสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรวิเคราะห์สถานภาพ และบทบาทของตนเองในการบริหารงานและการบริการประชาชน พร้อมกับการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ขององค์กร และกำหนดทิศทางและ เป้าหมายขององค์กร เพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ศูนย์เรียนรู้เป็นที่ยอมรับ ผู้ใช้บริการพึงพอใจ ส่งผลให้มีผู้ใช้บริการอย่างยั่งยืน โดยนำแนวคิดของการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) วิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์องค์กร และเทคนิค TOWS Matrix มาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

๒. ควรเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยกำหนดแผนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบภายใต้ความสอดคล้องกับศักยภาพและสภาพพื้นที่นั้นๆ โดยมีงานที่ต้องดำเนินการโดยสังเขป ดังนี้

๒.๑ กำหนดแนวคิดและทิศทางในการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ สู่การปฏิบัติที่เป็นจริง และสามารถวัดประเมินผลได้

๒.๒ กำหนดโครงสร้างย่อยภายในศูนย์เรียนรู้ฯ เป็นการกำหนดโครงสร้างย่อยภายในศูนย์เรียนรู้ฯ ซึ่งทำให้ผู้จัดการศูนย์เรียนรู้ฯ สามารถและเห็นถึงศักยภาพของตนและศูนย์เรียนรู้ฯ รวมถึงเป็นแนวทางในการเปิดโอกาสให้ผู้มาใช้บริการได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วย และทั้งหมดนั้นจะนำไปสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืนของศูนย์ฯ ตามความต้องการหรือเป้าหมายได้

๒.๓ จัดทำแผนงบประมาณ ผู้จัดการศูนย์ฯ จะต้องจัดทำร่างแผนงบประมาณประจำปี เสนอต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์เรียนรู้ฯ โดยร่างแผนดังกล่าวครอบคลุมถึงกิจกรรมทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ฯ เช่น งบประมาณการค่ากระแสไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าวัสดุ อุปกรณ์สิ้นเปลือง หรือค่าจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ร่างแผนกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นควรเป็นแผนเชิงพัฒนาหรือแผนเชิงรุกเพื่อขับเคลื่อนศูนย์ฯ ภายใต้การนำของหัวหน้าศูนย์เรียนรู้ฯ ให้ตอบสนองศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อการเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้ฯ เข้มแข็งและยั่งยืนฯ และศูนย์การเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน อย่างไรก็ตามร่างแผนงบประมาณประจำปี หัวหน้าศูนย์เรียนรู้ฯ พึงนำเสนอและปรึกษาในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์เรียนรู้ฯ เสมอ

๓. ควรมีการประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้น เพราะการประชาสัมพันธ์ จะช่วยให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ทราบถึงกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์เรียนรู้ฯ สนใจเข้าเยี่ยมชม ดังต่อไปนี้

๓.๑ จัดทำแผ่นพับ ป้ายโฆษณา

๓.๒ จัดดำเนินการเสียงตามสาย แจ้งข่าวสารข้อมูล

๓.๓ จัดกิจกรรมทิวไรโรงเรียน วิทยาลัย ในชุมชน

๓.๔ จัดทำจุลสารศูนย์เรียนรู้ฯ

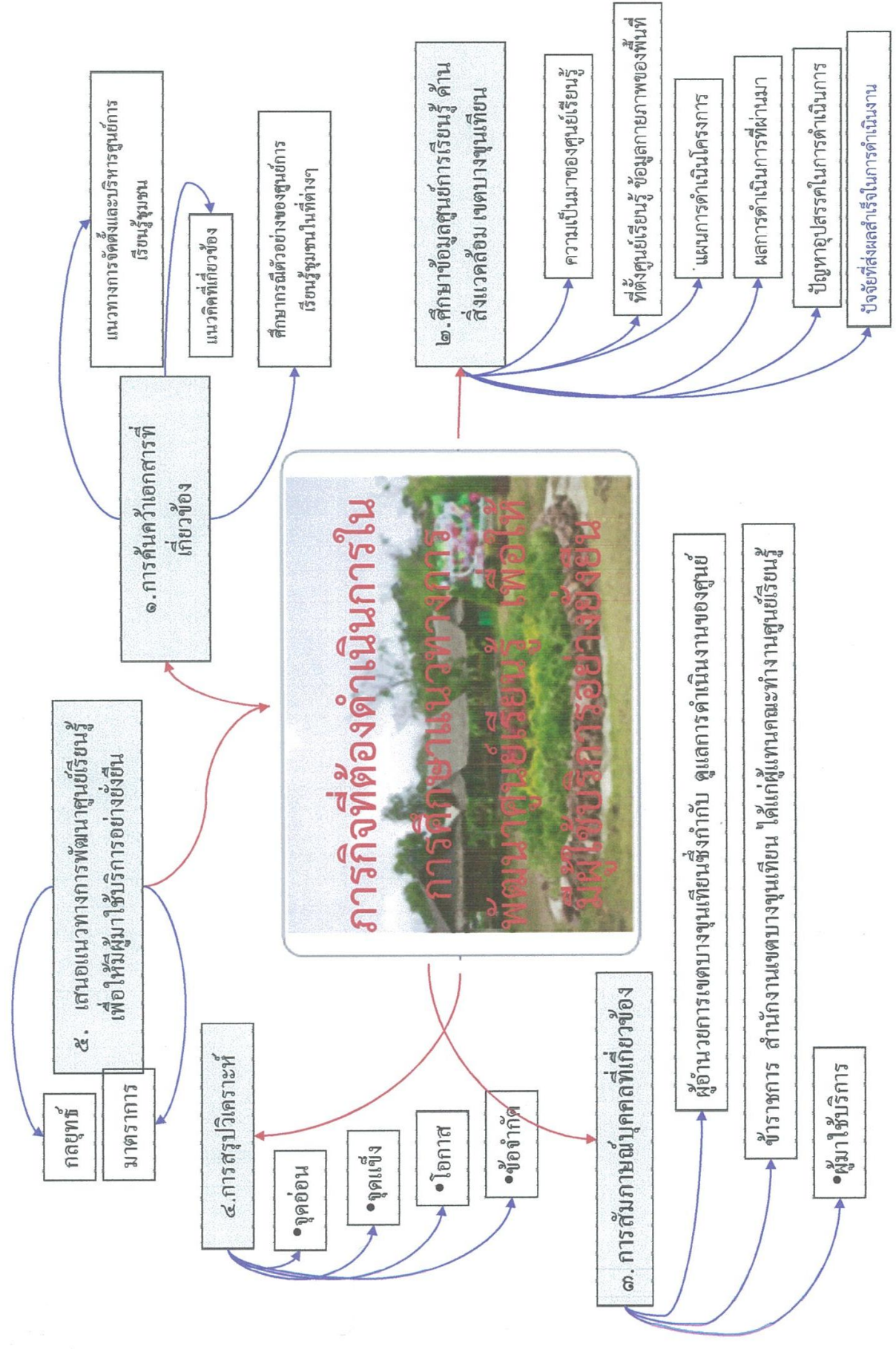
๓.๕ จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ฯ

๔. ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนิน เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เรียนรู้ฯ จำเป็นต้องติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ฯ ในทุกๆ ด้านเพื่อปรับปรุงและพัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ ให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายมากที่สุด ได้แก่

๔.๑ จัดทำแบบประเมินผลการรับรู้ เข้าถึง ของผู้ใช้บริการ

๔.๒ จัดทำสรุปผลการใช้บริการ

- ๔.๓ จัดกิจกรรมระดมสมองประเมินผลการให้บริการของศูนย์ฯ ประจำปี
- ๔.๔ จัดทำตัวชี้วัดสำหรับพื้นที่เพื่อประเมินผลของศูนย์เรียนรู้ฯ ในด้านต่างๆ
๕. ควรมีจัดให้มีกิจกรรมอื่นๆ ในเชิงสร้างสรรค์ เช่น จัดกิจกรรมบันเทิง การปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ศูนย์เกิดความสวยงาม เพื่อสร้างความสุข ความประทับใจ กลับมาใช้บริการซ้ำ และไปบอกต่อผู้อื่นให้มาใช้บริการ
๖. ควรดึงประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ โดยใช้ความรู้ประสบการณ์มาร่วมระดมความคิด และร่วมพัฒนา

ศูนย์เรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

ภาพกิจกรรมศูนย์เรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อม เขตบางขุนเทียน

ภาพกิจกรรมศูนย์เรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อม เขตบางขุนเทียน

